

Univerzita Pardubice

Katedra sociálních věd

Obor: Sociální antropologie, magisterské studium

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno studentky: Bc. Andrea Mlynářová

Titul práce:

ANTROPOLOGIE SPORTU: TENISOVÝ KLUB A JEHO ČLENOVÉ Z ANTROPOLOGICKÉ PERSPEKTIVY

Vedoucí práce: PhDr. Michal Tošner, Ph.D.

Diplomová práce Andrey Mlynářové je komplexním antropologickým pojednáním o tenisu jakožto sportu. V první části jej představuje jakožto praktiku v dlouhé historické perspektivě a vztahuje jej k obecnějším poznatkům v rámci antropologie sportu a jejím klíčovým pojmům hry a sportu. Předkládaná práce obsahuje také vlastní etnografický výzkum, jenž je podepřen dlouholetým aktivním působením autorky ve zkoumaném prostředí, kterým je tenisový klub Hlinsko.

Pro porozumění a interpretaci vlastního terénu zvolila teorii Pierra Bourdieu, konkrétněji jeho pojetí jednání (*agency*), různých druhů kapitálu a analýzy habitů a životních drah příslušných aktérů. V souladu se zvoleným teoretickým zakotvením uchopila tenisový klub jakožto sociální pole s jeho vlastními pravidly a (ne tedy pravidly hry), ale identifikovatelnými specifickými pravidly pro sociální jednání s jeho hodnotami *fair play* a sportu obecně.

V první třetině poskytuje na základě četných zdrojů přehled antropologie sportu a věnuje se též historické genezi sportu, v jejímž kontextu pojednává o vzniku a specifikách tenisu jakožto síťové hry. Dále se detailně a s velkou precizností věnuje metodologii a charakteristice vlastního výzkumu. Kromě základních metod jako je pozorování, rozhovor a studium dokumentů využila dotazník a vytvořila si vzorek aktérů, které detailněji v rámci sociálního pole tenisového klubu studovala. Neopomněla ani reflektovat vlastní pozici v terénu, jakožto *insidera* a reflektovala vlastní životní dráhu, která ji do prostředí tenisu přivedla.

Tenisový klub chápe jako sociální pole, což je dle mého vhodné pojetí. Nicméně při četbě snadno nabydeme dojmu, že diplomantka tento pojem místy ztotožňuje s klasickým konceptem sociální organizace, což ji mírně odklání od studia neformální diferenciací aktérů a neformálních pravidel tohoto pole směrem k popisu formální organizace. Do náležitých mezí konceptu sociálního pole se však vrací v části pojednávajícími o kapitálu. Avšak i zde se místy drobně odchyluje, když např. symbolický kapitál hodnotí více ve vztahu mimo dané pole a omezeně zkoumá jeho funkci mezi aktéry uvnitř tohoto pole.

Rozsáhlý výzkum se zaměřuje pak na specifické hodnoty jako je úspěch, *fair play*, preferované dispozice, roli disciplíny či estetika, fitness atd. Ačkoli tyto subkapitoly vzbuzují velká očekávání, působí ve finále poněkud schematicky, když pojednávají příslušných tématech na obecné rovině, a

postrádají přesvědčivější propojení s vlastním terénem. Takto vystavěné kapitoly vzbuzují dojem, že diplomantka hodnoty a pravidla pole anticipovala předem a nezískala je induktivně ze zkoumaného pole a jednání aktérů. Tento postup je slabinou vlastního výzkumu, neboť ochuzuje práci o bohatost etnografického detailu a pojmy neslouží jako heuristické nástroje výzkumu, ale poněkud mechaničtěji jako obecný výčet témat relevantních k výzkumu sportovního klubu ilustrovaný fragmentárními příklady.

Z formálního hlediska diplomantka předložila práci většího rozsahu, což samo o sobě není na škodu. Přesto jsem přesvědčen, že jistá úspornost by práci prospěla. Některé teoretické koncepce jsou poměrně obšírně představovány, místo aby byly využity jako osnova barvitějšího zachycení tenisového klubu.

Po jazykové stránce je práce kultivovaná, psaná srozumitelným a čtivým jazykem. Představu o hráčích klubu si paradoxně utvoří čtenář nejlépe v příloze, kde nalezne popis životních drah zkoumané třídy aktérů a grafy zachycující pozice aktérů ze sociálního pole v rámci celku sociálního prostoru. Osvěžujícím dojmem pak působí obrazová příloha.

Největší formální výtku vznáším vůči seznamu literatury, který je sice konzistentní, co se týká použitého způsobu bibliografických odkazů, avšak nenacházím v něm celou řadu v textu uváděných titulů (např. Gilroy 1999, Huizinga, Fogelsen a zřejmě i další).

Závěr práce rekapituluje strukturu práce a přináší poněkud omezené množství skutečných závěrů, ať už k obecným tématům antropologie sportu, tak závěrů vlastního výzkumu. Na druhou stranu je třeba říci, že práce ve své komplexitě poskytuje vcelku komplexní pohled na tenisový sport a dala nahlédnout i do prostředí TK Hlinsko.

Předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

V návaznosti na výše uvedené komentáře a výhrady žádám studentku:

- 1) zda by dokázala odlišit a uvést příklady jevů patřících k pojmu sociální struktura a jevů charakteristických pro zkoumání sociálního pole.
- 2) Zda by po napsání práce pracovala s užitými koncepty jinak, tj. jakým způsobem by je mohla rozvinout pro účel vlastního pozorování.
- 3) aby se vyjádřila k tomu, jak vznikl nesoulad mezi zdroji využitými v textu a jejich seznamem na konci práce.

Diplomovou práci Andrey Mlynářové doporučuji komisi hodnotit známkou velmi dobře až výborně podle kvality obhajoby.

V Pardubicích 19. 1. 2015

Podpis vedoucího práce: